

fratres scio quia per ignorantiam fecistis. Si enim cognouissent, ait Apostolus, nunquam dominum gloriae crucifixissent. [Deus autem qui pronunciauit per os omnium prophetarum pati Christum suum, impleuit sic. [Hinc & ipse dominus Cleophae, & alio discipulo ait: O stulti & tardi corde ad credendum in omnibus quae locuti sunt prophetae. nonne haec oportuit pati Christum, & ita intrare in gloria sua? Et incipiens a Moysse & oibus prophetis, interpretabatur illis in omnibus scripturis quae de ipso erant. Si enim Moyses & omnes prophetae Christum locuti sunt, & hunc per angustiam passionis in gloriam suam intraturus, quare ratione se gloriant esse Christianos, qui iuxta uirum suum modulum neque scripturas quae licet ad Christum pertineant inuestigare, neque ad gloriam quam cum Christo habere cupiunt, per passiones tribulationum desiderant attingere?

FERIA QUARTA
paschae. Iohan. XXI.

In illo tempore Manifestauit se iterum Iesus ad mare Tiberiadis. Manifestauit autem sic: Erant simul Simon Petrus & Thomas, qui dicitur Didymus. Et reliqua.

Cum memoriae dominicae resurrectionis semper animo retinere, & ore recitare debeamus, maxime tamen istis diebus de illa loquendum est, in quibus facta creditur & ueneratur. Et non debet onerosum uideri ad audiendum, quod sanctis euangelistis uile uisum fuit ad scribendum. Non solum enim gloriosum est, quod discipulis post resurrectionem apparuit, sed etiam numerus eorum quibus apparuit, uel loca in quibus uisus est, mysterijs plena sunt. Quod in huius lectionis

serie euāgelista manifestare curauit, cū tam solícite modū apparitionis eius expressit, dicens. **Manifestat se itez Jesus ad mare Tiberiadis. Manifestauit autē sic &c.** Et pulchre septima apparitione septem discipulis apparuit, quia illi ad eius uisionem peruenturi sunt, qui septiformi spiritus sancti gratia illuminati, fluctus p̄sentis seculi diuino amore calcāt, & in lucrādis animabus inuigilāt. Septenarius enim numerus, qui cōstat ex ternario & quaternario. i. ex primo impari & primo pari, dona spiritus sancti significat, per cuius gratiam & fides trinitatis cognoscitur, & quatuor euāgeliorū doctrina custoditur. Sed quærūt aliquis, quare Petrus post conuersionē ad piscationē rediit, cū ueritas dicat, **Nemo mittens manū in aratrū, & aspiciens retro, aptus est regno dei.** Ad quod breuis quidē, sed facilis patet responsio, quia illud opus post conuersionē sine culpa repetitur, quod ante conuersionē absq; culpa exercebat. Quod facilius cognoscimus, si cū officio Petri & Matthæi euāgelistæ & coapostoli opa cōferamus. Nam piscatorē fuisse Petrū, Matthæū uero telonariū nouimus. Et Petrum quidē post conuersionē ad piscationē rediisse, Matthæū ad telonei lucra resedisse nō legimus: q̄a aliud est uictū cū iustitia quærere in piscādo, & aliud iurgādo telonei lucris insistere. **Et exierunt ⁊ ascenderunt in nauē, ⁊ illa nocte nihil prēdiderunt.** Sicut nauis seculū significat, sic nox illa p̄ ignorantia ponitur, ut ē illud: **Nox p̄cessit, dies autē appropinquauit.** Oēs em̄ ante aduētum dñi quotq̄ laborauerunt quasi in nocte laborauerūt, q̄a spem resurgendi uel uitā æternam possidendi p̄fecte habere non poterant, sicut modo habēt. **Tora ergo**

Roma. 13.

nocte nihil prędiderūt, q̄a nisi dñs sua gratia cor illu-
 strauerit auditoris, q̄si in nocte laborat sermo docto- Psal. 116
 ris, teste Psalmista qui ait: Nisi dñs edificauerit domū,
 inuaniū laborant qui ædificant eā. **U**t autē & docto-
 res recte docere, & auditores digne ualeant audire, il-
 lius flagitāda ē misericordia, de quo subdit: Hanc
quāt iam facto stetit Iesus in litore, non tū co-
gnouerunt discipuli quia Iesus est. Vbi forte
 mouet aliquē, q̄re dñs post reuurrectionē in litore
 stetit, cū ante passionē nō solū coram discipulis super
 fluctus maris ambulauerit, sed etiā Petro, supra ma-
 re ut ambulare posset, dederit manū. Ad quod dicen-
 dum est, quia nō hoc dñs propter impossibilitatem,
 sed p̄pter mysteriū fecit. Per mare ergo (ut diximus)
 seculū significatur. Discipuli ergo in mari erant, quia
 inter fluctus seculi huius adhuc laborabant. Dñs autē
 in litore stetit, quia ab eorū corruptione & mortali-
 tate alienus erat. Ac si uerbis diceret: Iā uobis in mari
 non appereo, quia inter fluctus seculi uobiscū cōmu-
 niter non uiuo. Et hoc ē quod alibi ait: Hęc sunt uer-
 ba quę locutus sum ad uos, cū adhuc essem uobiscū.
Dicit ergo eis Iesus: Pueri, nūquid pulmē-
tarium habetis? Responderūt ei: Non. Non
 ignorans dñs interrogauit discipulos, sed ut ex com-
 muni locutione suam demōstraret cognitionem. Et
 pulchre suos discipulos pueros uocauit. Puer enim ā
 puritate dictus est. Recte & hoc nomen discipulis cō-
 uenit, quia absq̄ dolo & simulatione, purissimo cor-
 dis amore domino adhebant. In quorum olim per Isaie. 8
 sona per Isaiam dictum fuerat: Ecce ego & pueri mei,
 quos dedit mihi dominus. Tales em̄ paruulos om̄es
 credentes esse uolebat, cum alibi dicebat: **N**isi conuer- Matth. 18

si fueritis, & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis
Matth. 19 in regnum celorum. Et iterum: Sinite paruulos ueni
 re ad me, talium est enim regnum celorum. **Dicit eis**
Jesus: Mittite in dexteram nauigij rete, et in
uenietis. Bis in sancto euangelio legimus, quod ad
 domini iussionem retia laxata sint in piscationem: pri
 mum ante passionem, & nunc secundo post resurrectionem.
 Hoc tamen inter utranque piscationem distat, quia
 in illa priori piscatione retia laxari iubetur, in qua ta
 men parte mitterentur non demonstratur, in hac au
 tem specialiter in dexteram mitti iubetur: in illa præ
 multitudine piscium rete rūpitur, in hac autem multi
 pisces capri sunt, & retia rupta non sunt. Vnde appa
 ret, quia per illam priorem piscationem significatur
 ecclesia, qualis est in præsentis uita: per hanc autem, post
 resurrectionem factam, qualis erit in futuro. Boni enim
 soli nusquam sunt nisi in cælo, mali soli nusquam sunt
 nisi in inferno. In præsentis enim ecclesia utriusque par
 tis ciues inueniuntur, quia multi per fidem in ecclesi
 am intrant, qui per bona opera ad regnum celorum
 peruenturi non sunt, de quibus per *Psalmistam* dici
Psalm. 39. tur: Annunciaui & locutus sum, multiplicati sunt su
 per numerum. In hac ergo piscatione, quæ post resur
 rectionem facta est, decebat ut soli boni pisces cape
 rentur, per quos electorum numerus significaretur.
Miserunt ergo rete, et iam non valebant illud
trahere præ multitudine piscium. Quod exteri
 ora miracula interiori fide frequenter instruunt, in præ
 senti loco demonstratur, quando dominum, quem ex
 uisione & colloquutione non cognouerant, ex captura
 piscium cognouerunt. Cum ergo tota nocte labora
 tes nihil cepissent, mox ad eius iussionem tantam multi

rudinem piscium ceperunt, ut rete trahere non ualeret.

Dicit ille discipulus quem diligebat Iesus.

Petro: Dominus est. Et quia inter omnes uirtutes

uirginalis integritas quodam priuilegio precellit, recte

incorruptibile domini corpus incorruptus uirgo pri-

or recognouit, Iohannes scilicet, cuius est hoc euange-

lium. Sed cum omnes audissent quia dominus est, qui

eum pre ceteris amauit, prior uenire festinauit. Vñ

& subditur: Simon Petrus cum audisset quod

dominus est, tunica succinxit se (erat enim nudus) &

misit se in mare, & peruenit ad Iesum. ¶ In multis lo-

cis euangelij demonstratur, quod pre ceteris discipulis

Petrus dominum dilexerit. Nam cum se passum Hierosolymis

prediceret, dicens: Ecce ascēdimus Hierosolymam, & fi-

lius hominis tradet in manus peccatorum, & conde-

mnabunt eum morte, Petrus assumpsit eum secreto, &

ait illi: Absit a te domine, non fiat istud. non enim decet ut

filius dei gustet mortem. Et cum eiusdem passionis ar-

ticulo imminente dominus diceret, Omnes uos scandalum pa-

tiamini in me in ista nocte, ille pro multitudine amo-

ris confisus dicebat: Etsi omnes scandalizati fuerint

in te, ego nunquam scandalizabor. Cumque dominus quod fu-

turum erat prosequeretur, dicens, Amen dico tibi, an-

tequam gallus canter, ter me negabis, ille contra dice-

bat: Etsi oportuerit me mori tecum, non te negabo. Et

ut in hac lectione referat, cum dominum stantem in littore

uidisset, tunica succinxit se, & misit se in mare. Spiritus

aliter uero hoc dicere possumus, quia postquam eum

resurrexisse cognouit, tunica fidei uel amoris, qua in

negando se nudauerat, reinduit, & misit se in mare, id

est, inter tumentes mundi potestates, eius nomen pre-

dicare cepit, quem ad unius mulieris uocem ter prius

Matth. 20

Matth. 16

Matth. 26

Hicru. f.

negavit. Ait em: Obedire oportet deo magis quam hominibus. Alii autem discipuli nauigio uenerunt id est, eadem fide uel amore flagrantes, qua Petrus apostolus accensus erat, secuti sunt. Vnde & bene dicitur: Non enim longe erant a terra, sed quasi cubitis ducentis, trahentes rete piscium. Quia in ducentis cubitis centenarius numerus duplicatur, perfectam numerus iste charitatem insinuat, quæ ex dilectione dei & proximi constat. Qui enim perfecte deum & proximum diligit, nõ longe est à terra uiuentium. Ut autem ascenderunt in terram, uiderunt prunas positas & pisce superpositum, & panem. ubi ad literam quasi sonare uidet, qd piscis & panis prunis superpositus esset. Sed sciendũ est, qd ille qd necessarius erat .i. piscis, prunis erat superpositus, panis uero seorsum positus erat. Notandũ etiã qd ipa qualitas ciborum à mysterio nõ uacat. Nã sicut in alia euãgelij lectiõne legimus, cũ pisce aslo fauũ mellis discipulo dño obtulerũt: hic autẽ, panis & piscis memoratur fuisse. Ipse enim quasi piscis assarus est tẽpore passionis, sed dulcedinem panis exhibuit tẽpore resurrectionis, qd de seipso ait: Ego sum panis uiuus, qd de celo descendi. Et iterũ: Panis quẽ ego dederõ, caro mea est, p seculi uita. Dicit eis Iesus: Affer te de piscibus quos p̄didistis nũc. Ascendit autẽ Simõ Petrus, & traxit rete in terrã, plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus. Et cum tãti essent, nõ est scissum rete. Manifestũ est, nec expositione indiget, quid sit qd Petrus prior omnibus rete cũ piscibus traxit in terrã. Ipsi em̄ specialiter ecclesia cõmendata est, illi ligandi & soluendi data est potestas, qm̄ ei à domino dictum

Johan. 6

est: Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt ad uerfus eam. Et tibi dabo clauēs regni celorū. Et quodcunq; ligaueris super terram, erit ligatū & in cælis: et quodcunq; solueris super terram, erit solutū & in cælis. Nā & post resurrectionē ei à dño dictum est: Simō Iohannis, diligis me plus his? Pasce oues meas. Sed illud sollicitè considerandum est, quia nequaquam euangelista ipsorum piscium numerum tam sollicitè expressisset, si in ipso numero mysteriū defuisse crederet. Ait em̄: Ascēdit Simon Petrus, & traxit rete in terram, plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus. Numerus iste ab uno incipit, sed usq; ad decē & septem crescendo multiplicatur. Si enim decem & septem ter duxeris, quinquaginta unum inuenies. Iterum, si quinquaginta unum ter multiplicaueris, centem quinquaginta tria inuenies. Decem uero ad decalogum legis numerum pertinent, quia decem præcepta Moysi data sunt. Septem uero ad spiritualem gratiam noui testamenti, propter septem dona spiritus sancti, uel propter fidem sanctæ trinitatis, & doctrinam quatuor euangeliorum. Quinquagesimus autem numerus ad requiem pertinet, quia quinquagesimus annus iubilæus, id est, annus remissionis est dictus. Quia ergo illi ad ueram requiem peruenturi sunt, qui decalogum legis per gratiam spiritus sancti spiritualiter implent, quasi decem & septem ter ducimus, ut ad quinquagesimum numerū perueniamus. Et quia uera requies in unitate est, recte ad quinquagesimum additur unum, quoniam sic de primitiua ecclesiæ dictum est, Multitudinis autē credentiū erat cor unum & anima una. Et quoniam custodia legis & gratia

Matth. 16

Johan. 16

Actus. 4

Spiritualis in fide sanctę trinitatis constat, quasi quin-
 quaginta unum ter ducimus, ut ad centum quinquaginta
 tria pueniamus. Quia enim (sicut supra dictū
 est) per hanc piscationem ecclesia, qualis in futuro e-
 rit, significatur, dignum fuit ut tot pisces caperentur,
 per quos electorum summa, quę cū dño regnatura
 est, significaret. Vt autē dñs de sua resurrectione oēm
 dubitationem à discipulorum mētibus auferret, nō
 solum eis dignat^o est apparere, sed etiā corā eis cōe-
 dere. Vnde & subditur: Dicit eis Iesus: Veni-
te, prandete. Et pulchre ultimum conuiuium cum
 septem discipulis uoluit celebrare, quia illi post uni-
 uersale iudicium cum domino æternum conuiuium
 celebraturi sunt, qui in presenti seculo septiformi
 gratia spiritus sancti repleti fuerint. Quod uero sub-
 dicitur, Et nemo audebat discumbentium eum
interrogare, tu quis es? scientes quia domi-
nus est, tale est acli diceret: Nemo præsuebat qs
 esset interrogare, q̄a quod ipse Christus esset, nemo
 poterat dubitare. Tam enim manifesta & præclara
 erat eius cognitio, ut omnibus se uidentibus manife-
 stum esset, quis esset: & ideo superfluum erat, quis es-
 set, interrogare, de cuius cognitione nemo discūben-
 tium poterat dubitare. Et uenit Iesus, et acce-
pit panem, et dabat eis, et piscem similiter. De-
 dit ergo dñs discipulis piscem, quia suam passionem
 imitandā esse ostendit. Dedit & cū pisce panem, quia
 post tolerantiam passiōis gaudia repromisit æternę
 satietatis. Quod uero dicitur, Noc iam tertio ma-
nifestatus est Iesus discipulis suis, cum re-
surrexisset a mortuis, non ad numerum appariti-
 onū, sed potius ad diēz pertinet. Nā primo die quo

resurrexit a mortuis, quinquies ab hominibus uisus est. Iterum autem alia die, quando post dies octo apparuit discipulis in conclau, ubi erat Thomas. Tertio uero quando piscatoribus ad mare Tiberiadis, septima uice apparuit discipulis.

FERIA QUINTA

Paschæ. Iohan XX.

In illo tempore Maria stabat ad monumentum foris plorans. Et reliqua.

IN multis locis scripturæ uirtus perseverantiæ laudabilis ostenditur, non minus tamen in huius exordio lectionis, quam præcipua uirtus sit cognoscimus, si huius euangelij superiora parumper attendamus. Supra enim retulit euangelista, quia cum adhuc tenebræ essent, Maria Magdalene uenit ad monumentum, & uidit lapidem sublatum à monumento. Cucurrit ergo, & uenit ad Simonem Petrū, & ad alium discipulum quem amabat Iesus, & dicit eis: Tulerunt dominum de monumento, & nescimus ubi posuerunt eum. At illi currentes introierunt in monumentum, & ita inuenerunt sicut mulieres dixerunt. Et de illis protinus scriptum est: Abierunt ergo itera discipuli ad semetipsos. De illa autē subditur: Maria stabat ad monumentum foris plorans. Vbi considerandum est, mulieris huius mentem quantum amor domini accēderat, quæ etiam discipulis à monumento discedentibus, nō discedebat. Et quia ab inquisitione nō cessauit, prima eum uidere meruit. Unde cognouimus quia in omni bono opere perseverantia necessaria est, dñō dicente: Qui perseverauerit usque